

PREDLOG

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE

Komisija za praćenje sprovođenja i izvještavanje o Programu razvoja informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023. godine

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA ZA
IMPLEMENTACIJU PROGRAMA RAZVOJA INFORMACIONO
KOMUNIKACIONIH TEHNOLOGIJA PRAVOSUĐA 2021-2023.**

(za period 01. januar 2022 – 31. decembar 2022. godine)

Podgorica, maj 2023. godine

Sadržaj

LISTA SKRAĆENICA	1
I. UVODNI REZIME	2
Ukupan broj dospjelih aktivnosti po operativnim ciljevima	2
KLJUČNA DOSTIGNUĆA, IZAZOVI I PREPREKE U IMPLEMENTACIJI AKCIONOG PLANA	3
OSVRT NA PLANIRANA I UTROŠENA FINANSIJSKA SREDSTVA.....	4
II. INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA.....	5
III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE	14
IV. PREPORUKE ZA NAREDNU FAZU SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA	27

LISTA SKRAĆENICA

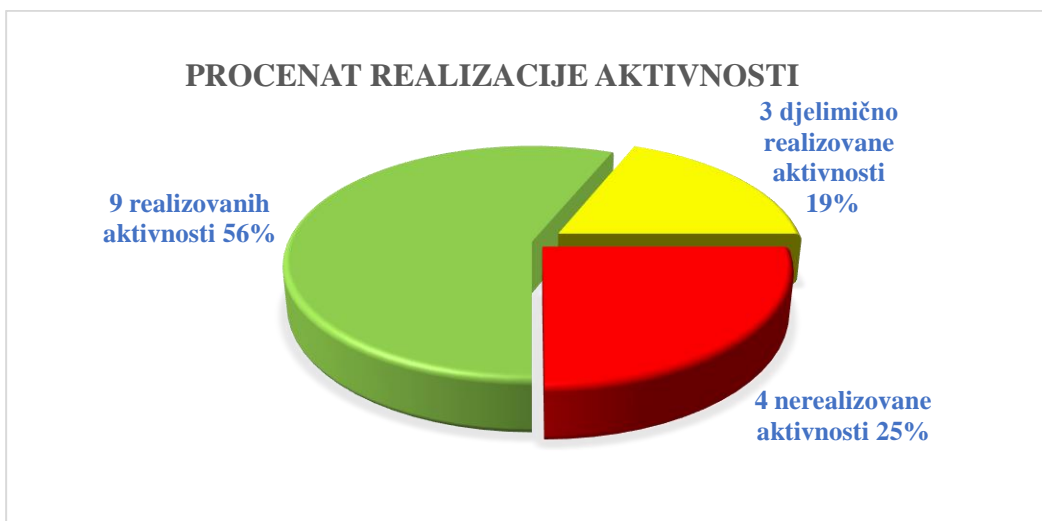
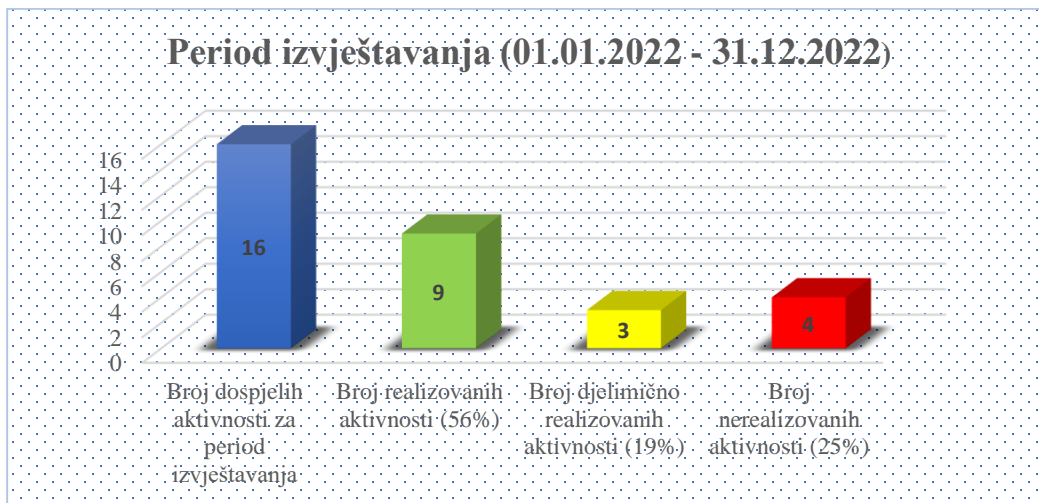
- EU- Evropska unija
- UN- Ujedinjene nacije
- EK- Evropska komisija
- UNDP - Program Ujedinjenih nacija za razvoj
- CEPEJ - Komitet Savjeta Evrope za efikasnost pravosuđa
- UIKS – Uprava za izvršenje krivičnihh sankcija
- IKT - Informaciono-komunikacione tehnologije
- IT – Informacione tehnologije
- ISP – Informacioni sistem pravosuđa
- PRIS – Pravosudni informacioni sistem- zastarjeli sistem koji se trenutno koristi u sudovima
- GSB - Government Service Bus
- DR - Disaster Recovery
- ESB - Enterprise Service Bus
- BI - Business Intelligence (poslovna inteligencija)
- LAN - Local Area Network (lokalna računarska mreža)
- WAN – Wide Area Network (računarska mreža širokog područja)
- SW – software (softver)
- TD – Tehnička dokumentacija
- UAT - User Acceptance Test
- ISO - International Organization for Standardization
- SS - Sudski savjet
- TS- Tužilački savjet
- MJU - Ministarstvo javne uprave
- ROF- (eng. Registry of Fines) – Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije
- RKE- Registar kaznene evidencije
- SAPA - Standardized Software Application for the Prison Administration (Standardizovana softverska aplikacija za zatvorsku upravu)
- IPA - Instrument for Pre-Accession Assistance (Instrument za pretpristupnu pomoć)

I. UVODNI REZIME

U skladu sa obavezama predviđenim Programom razvoja informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa (IKT program) i pripadajućim Akcionim planom, pripremljen je drugi godišnji izvještaj o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana za period 01. januar 2022. - 31. decembar 2022. godine u odnosu na 16 dospjelih aktivnosti, od kojih je realizovano 9 aktivnosti (56%), djelimično su realizovane 3 aktivnosti (25%), dok četiri aktivnosti nisu realizovane (19%). Od realizacije IKT programa zavisi uspješno zatvaranje poglavlja 23 "Pravosuđe i temeljna prava".

Ukupan broj dospjelih aktivnosti po Operativnim ciljevima

Operativni cilj 1.	Operativni cilj 2.	Operativni cilj 3.	Operativni cilj 4.
3	0	7	6

Glavni razlozi nezadovoljavajuće realizacije sedam dospjelih aktivnosti u 2022. godini su:

- Kašnjenje od strane Delagacije EU u sprovođenju realizacije tenderskih procedura koje se odnose na aktivnosti 1.1.12¹ / 4.1.1² iz Akcionog plana za 2022. godinu, a finansiraju se iz IPA II sredstava, usled nedostatka kapaciteta u Delegaciji EU vezano za pokretanje i praćenje tenderskih procedura;
- Problem u realizaciji Ugovora koji je UNDP potpisao sa izvođačem vezano za realizaciju aktivnosti 1.1.1. Razvoj, testiranje i implementacija softverskog rješenja podsistema za sudstvo, sa obukom korisnika. Izvođač nije ispoštovao rokove definisane Ugovorom vezano za realizaciju faze razvoja softverskog rješenja;
- Neblagovremeno dostavljanje specifikacije od strane UIKS-a vezano za Adaptaciju prostorija za video konferencije (Aktivnost 3.1.16³).

KLJUČNA DOSTIGNUĆA, IZAZOVI I PREPREKE U IMPLEMENTACIJI AKCIONOG PLANA

Na kraju druge godine realizacije IKT Programa možemo reći da su postignuti značajni rezultati u dijelu nadogradnje ukupne IT infrastrukture pravosuđa, kao preduslova za punu funkcionalnost i korišćenje novog ISP-a. Realizovane su nabavke kojima su dostignuti planirani indikatori učinka za Operativni cilj 3 (OC3) - **Razvoj novih sistema i unapređenje postojeće IKT infrastrukture pravosuđa:**

- Izvršena je nabavka serverske i storage opreme u Data centrima pravosuđa, čime je uvećan njihov kapacitet za 20 %
- Završena nabavka računarske opreme za potrebe pravosudnih insttucija, čime je prosječna starost opreme svedena na 5,62 godine
- Završen je projekat saniranja kritičnih komponenti energetskog sistema UIKS-a, čime je unaprijeđena ukupna bezbjednost IT infrastrukture i drugih kritičnih sistema UIKS-a

Vezano za Operativni cilj 4 - **Unapređenje informacione bezbjednosti u ISP-u prema međunarodnim i nacionalnim standardima(OC4)**, realizovano je nekoliko aktivnosti:

- Izvršena je nabavka softverskog rješenja za indentifikaciju eksternih i internih korisnika podsistema ISP-a za sudove, koja se baziraju na Single Sign On(SSO) i PKI infrastrukturi, u cilju podizanja ukupne bezbjednosti korisničkih naloga, servisa, mrežnih uređaja i ostale IT infrastrukture

¹ Permanentna, standardizovana i adekvatna IKT edukacija

² Uvođenje standarda bezbjednosti MEST ISO/IEC 27001 informacija u pravosudnim institucijama i usklađivanje politike bezbjednosti sa ovim standardom

³ Adaptacija prostorija u UIKS za video konferencije- Izrada analize i tehničkih specifikacija u cilju adaptacije potrebnih prostorija, neophodne opreme i građevinskih radova

- Završen Business continuity plan i Plan odgovora na incidente u UIKS-u, kao i redefinisane postojećih procedura koje proizilaze iz ISO 27001 standarda, koje utiču na povećanje informacione bezbjednosti UIKS-a

Međutim, nisu dostignuti traženi indikatori učinka OC4 u dijelu izrade i usvajanja Politike informacione bezbjednosti u sudstvu i tužilaštvu, dok interni i eksterni audit u tri institucije pravosuđa nije završen.. Razlog je u činjenici što za aktivnosti koje se odnose na OC 4 i koje su podržane kroz IPA II program nije sproveden postupak javne nabavke od strane Delegacije EU.

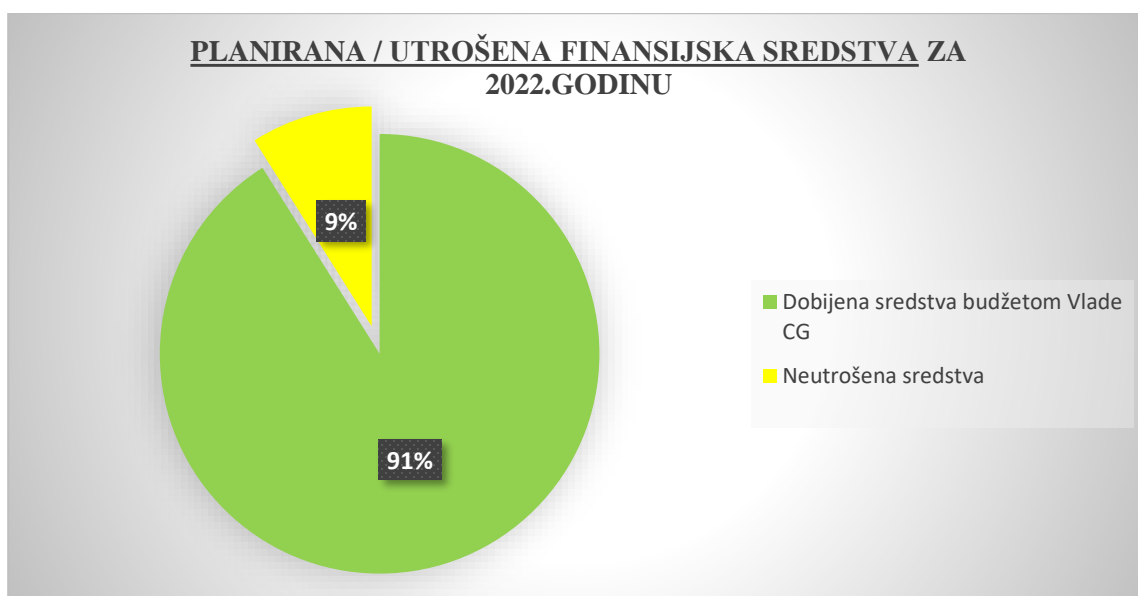
Indikator učinka za Operativni cilj 1 - **Razvoj softverskih rješenja jedinstvenog informacionog sistema i jačanje IT kapaciteta u svim podsistemima pravosuđa (OC1)** nije postignut na kraju druge godine sprovođenja Akcionog plana. Polazna vrijednost indikatora u 2021. godini se odnosila na završen razvoj, kodiranje i implementaciju podсистema Ministarstva pravde i podсистema UIKS-a, kao i na završen razvoj podсистema sudstva. Podсистem ISP-a za UIKS je završen, dok je razvoj podсистema ISP-a za Ministarstvo pravde u završnoj fazi. Međutim, nije završena implementacija podсистema sudstva, kao ni implementacija BI sistema pravosuđa koja je vezana i za sudski sistem kao izvor podataka za BI sistem.

Značajan problem i izazov koji traje već duže vrijeme vezan je za realizaciju aktivnosti razvoja podсистema ISP-a za sudove sa platformom za razmjenu podataka. Usvojene su preporuke iz godišnjeg izvještaja za 2021. godinu koje se odnose na podjelu faze razvoja sofvera za sudove u pet cjelina, kako bi se izvođaču olakšao proces realizacije razvoja i otklanjanje uočenih grešaka od strane krajnjih korisnika. Kako je ovo najvažnija aktivnost OC1 uloženi su dodatni naponi Ministarstva pravde i Sekretarijata sudskog savjeta u saradnji sa UNDP, organizovane radionice sa izvođačem i krajnjim korisnicima, međutim izvođač nije ispoštovao rokove definisane Ugovorom. Postoji velika vjerovatnoća da dođe do raskida Ugovora, što bi uslovalo prekidanje ove važne aktivnosti, od čije realizacije zavisi više drugih aktivnosti Akcionog plana. Ova aktivnost se direktno referencira na dobar dio ostalih aktivnosti u dijelu povezivanja sa ostalim sistemima pravosuđa, e-Filing sistemom, sistemom sudske prakse, Sistemom poslovne inteligencije (BI sistem), itd.

OSVRT NA PLANIRANA I UTROŠENA FINANSIJSKA SREDSTVA

- Za realizaciju aktivnosti predviđenih ovim Akcionim planom za 2022. godinu, planirano je 1.390.093 €, od čega je za IKT program dobijeno iz budžeta 1.237.693 €. U tabelarnom dijelu izvještaja prikazani su podaci o dobijenim i utrošenim sredstvima za prispjele aktivnosti iz Akcionog plana
- Sredstva u iznosu od 121.597 € su ostala neutrošena. Razlog jeste taj, što je započet projekat elektronskog skeniranja arhivske građe pravosuđa u oktobru 2022. godine, koji nije završen u tekućoj godini
- IPA II sredstva dobijena za više aktivnosti iz Akcionog plana u 2022. godini nisu utrošena

Godina 2022.	IPA 2018	Ministarstvo pravde	Total (€)
Planirana sredstva	2.327.840 €	1.390.093 €	4.747.771 €
Dobijena sredstva	0.0 €	1.237.693 €	1.237.693 €
Utrošena sredstva	0.0 €	1.116.095 €	1.116.095 €
Neutrošena sredstva	0.0 €	121.591 €	121.597 €

II. INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

Informacioni sistem pravosuđa prepoznat je kao sistem od posebnog značaja za crnogorsko društvo i napredak Crne Gore na putu ka evropskim integracijama, pri čemu oblast informaciono-komunikacionih tehnologija predstavlja sastavni dio poglavlja 23 "Pravosuđe i temeljna prava". Izvještaj EK o Crnoj Gori za 2022. godinu naglašava preporuke u cilju realizacije mjerila iz pregovaračkog poglavlja 23, koja se odnose na uspostavljanje novog informacionog sistema pravosuđa u cilju povećanja efikasnosti pravosudnih instiucija, dobijanja pouzdane statistike, omogućavanja razmjene podataka i smanjenja prosječnog trajanja sudskih i tužilačkih postupaka.

U sledećoj tabeli je dat prikaz realizacije aktivnosti po Operativnim ciljevima IKT Programa.

2022	OC1	OC2	OC3	OC4
Broj realizovanih mjera	0	Nema dospelih aktivnosti	5	4
Broj djelimično realizovanih mjera	1	Nema dospelih aktivnosti	1	1
Broj nerealizovanih mjera	2	Nema dospelih aktivnosti	1	1

Tabela sa indikatorima učinka Operativnog cilja 1 sa dostignutim vrijednostima

Operativni cilj 1:	Razvoj softverskih rješenja jedinstvenog informacionog sistema i jačanje IT kapaciteta u svim podsistemima pravosuđa		
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Softverska rješenja ISP-a i BI system uspostavljeni u sva četiri podsistema pravosuđa	2021 Završen razvoj, kodiranje i implementacija podsistema Ministarstva pravde i podsistema UIKS-a. Završen razvoj podsistema sudstva	2022 Završena implementacija podsistema sudstva i BI sistema	2023 Podsistemi ISP-a u potpunosti funkcionalni i međusobno interoperabilni
Dostignute vrijednosti indikatora učinka	Završen podsistem UIKS-a; Djelimično završen podsistem MP: projekat u fazi razvoja softvera; Nije završen razvoj podsistema za sudove: projekat u fazi razvoja softvera;	Nije završena implementacija podsistema za sudove: projekat i dalje u fazi razvoja softvera; Nije završen razvoj i implementacija BI sistema: projekat u inicijalnoj fazi izrade projektnog zadatka	

Operativni cilj 1 sadrži ključne aktivnosti čijom realizacijom se dobija jedinstveni informacijski sistem pravosuđa (ISP), kao sistem sastavljen od 4 podsistema pravosuđa koji međusobno moraju biti interoperabilni, preko Enterprise Service Bus platforme. U tom pravcu sprovedene su aktivnosti:

- Aktivnost razvoja podsistema ISP-a za Ministarstvo pravde je u fazi testiranja sledećih softverskih rešenja: Modul za kaznenu evidenciju, Modul za uslovni otpust i 11 malih elektronskih registara u nadležnosti ministarstva. Svi moduli su spremni za razmenu podataka sa ostalim podsistemima ISP-a i državnim organima, što doprinosi ostvarenju indikatora učinka OC1 za 2021. godinu koji je naveden u gornjoj tabeli;
- Razvoj softverskog rešenja podsistema ISP-a za sudove nije završen, aktivnost se sprovodi kroz UNDP projekat "Unapređenje efikasnosti u pravosuđu", uz kofinansiranje države Crne Gore i Vlade Kraljevine Norveške. Rok za sprovođenje cjelokupne faze realizacije razvoja softvera je bio 15. april 2020. godine, koji je amandmanom ugovora između UNDP i izvođača pomjeren za 12. novembar 2021. godine. Izvođač je radio na građanskoj materiji I, II i III stepena, u skladu sa poslovnim procesima za svaki upisnik, ali nije isporučio kompletno softversko rešenje u skladu sa ToR dokumentom i Poslovnom analizom projekta. Ovo je najvažnija aktivnost OC 1 i prepoznata je kao kritična aktivnost u sprovođenju strateškog dokumenta, koja se direktno referencira na više drugih aktivnosti u Akcionom planu. Ukoliko dođe do raskida Ugovora između UNDP i izvođača, alternativa jeste da se u okviru novog strateškog dokumenta planiraju donatorska sredstva za realizaciju razvoja sudskog sistema.

Podsistem ISP-a za sudove je važan izvor podataka za Sistem poslovne inteligencije, koji bi trebalo integrisati sa bazom podataka sudova, kako bi se dobili svi važni atributi za kreiranje statističkih izvještaja na nivou pravosuđa, tako da je iz tog razloga aktivnost nabavke Sistema poslovne inteligencije pomjeren za 2023. godinu.

Ostvarivanje indikatora učinka za OC 2 i OC 3 takođe zavisi od realizacije ove aktivnosti: nije izvodljiv razvoj novih e-servisa i njihovo stavljanje u produkciju, kao ni omogućavanje e-podneska za građane, advokate i druga zainteresovana lica u podsistemu ISP za sudove, te razvoj drugih IT sistema u okviru pravosuđa.

- Djelimično je završen razvoj sistema kadrovske evidencije za sudove (Aktivnost 1.1.7⁴) koja će biti dio podsistema ISP-a za sudove. Sistem se razvija na strani sudova i njime će biti obuhvaćeno:
 - Modul za upravljanje ljudskim resursima
 - Organizacija i sistematizacija
 - Personalni dosijei
 - Planovi upravljanja ljudskim resursima

⁴ Nabavka i razvoj novog sistema kadrovske evidencije za sudove

- Podmodul za konkurisanje, podnošenje zahtjeva...
 - Podmodul za prisutnost na poslu i radne liste (unošenje podataka i autorizacija)
- Aktivnost (1.1.12) Permanentna, standardizovana i adekvatna IKT edukacija koja je podržana kroz IPA II sredstva nije realizovana, usled nedostatka potrebnih kapaciteta u Delagaciji EU vezano za sprovođenje tenderskih procedura. U 2023. godini je planiran indirektni menadžment za realizaciju IPA II sredstava, koga će sprovođiti UNOPS organizacija.

Tabela sa indikatorima učinka Operativnog cilja 3 sa dostignutim vrijednostima

Operativni cilj 3:	Razvoj novih sistema i unapređenje postojeće IKT infrastrukture pravosuđa, u cilju uspostavljanja efikasnog i digitalizovanog pravosudnog sistema		
Indikator učinka:	Početna vrijednost 2021	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta 2022	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Uvećanje kapaciteta storage sistema u data centru i DR lokaciji (u %)	10%	20%	45%
Prosječna starost računarske opreme u pravosuđu Crne Gore manja od pet godina.	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim institucijama je 7 godina	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim institucijama je 5,5 godina	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim institucijama je 4,5 godina
Dostignute vrijednosti indikatora učinka	Nakon završene nabavke serverske i storage opreme dostignuta je vrijednost indikatora učinka u 2021. godini: uvećan kapacitet storage opreme u Data centrima pravosuđa od 10 %	Nakon završene nabavke serverske i storage opreme dostignuta je vrijednost indikatora učinka u 2022. godini: uvećan kapacitet storage opreme u Data centrima pravosuđa od 20 %	

Dostignute vrijednosti indikatora učinka	Nakon završene nabavke računarske opreme dostignuta je vrijednost indikatora učinka u 2021.: Prosjek starosti računarske opreme je 7 godina	Nakon završene nabavke računarske opreme dostignuta je skoro vrijednost indikatora učinka u 2022.: Prosjek starosti računarske opreme je 5,62 godina	
---	--	---	--

Postignut je značajan napredak u realizaciji Operativnog cilja 3: Od ukupno sedam aktivnosti koje je trebalo realizovati, pet je realizovano, jedna aktivnost je djelimično realizovana, dok je jedna aktivnost nerealizovana. Realizovane su ključne aktivnosti koje su direktno doprinijele postizanju indikatora učinka za 2022. godinu koji je naveden u gornjoj tabeli :

- Nabavka računarske opreme za sve institucije pravosuđa (II faza – Aktivnost 3.1.3⁵)
- Nabavka potrebne serverske opreme za Data centar u Vrhovnom sudu (Aktivnost 3.1.8⁶)
- Projekat saniranja kritičnih komponenti energetskog sistema UIKS-a (Aktivnost 3.1.17⁷)

Poslije sajber napada na IT infrastrukturu državne uprave, povećana je potreba za opremom koja podržava najnovije operativne sisteme, kao i potreba za printerima koji podržavaju mrežna podešavanja, s obzirom na pooštavanje polisa i zabranu korišćenja USB ulaza na računarima. Za ovu aktivnost kupljena je računarska opreme za sve institucije pravosuđa (II faza) - 299 personalnih računara, 30 notebook-a, 24 lap topa, 20 multifunkcionalnih i 15 laserskih štampača. Realizacijom nabavke se postiže smanjenje ukupne prosječne starosti računarske opreme pravosudnih institucija na 5,62 godina, čime je skoro dostignut planirani indikator učinka u 2022. godini, koji je definisan na 5,5 godina.

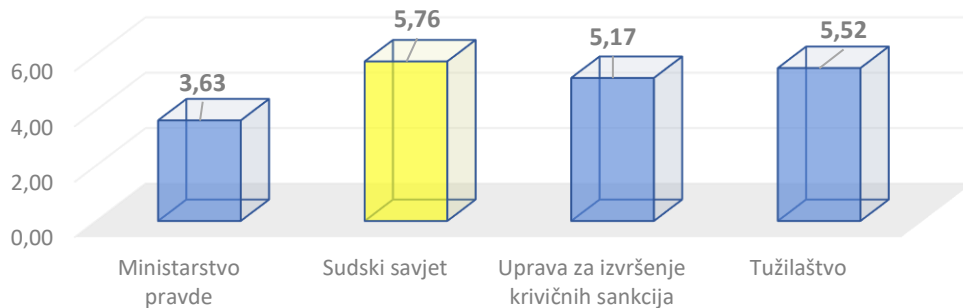
⁵ Nabavka računarske opreme za sve institucije pravosuđa - Održavanje i zamjena dotrajale opreme - faza II

⁶ Nadogradnja postojećeg storage sistema u Data centru Vrhovnog suda, kupovina dodatnih skenera, kao i nadogradnja software-a u cilju digitalizacije arhivske gradje pravosudja-faza I

⁷ Nabavka agregata, rezervnog napajanja i neprekidnog izvora energije UIKS-a:

Izrada analize, tehničke specifikacije potrebnih jedinica rezervnih napajanja i izvođenje

Prosjek starosti računarske opreme po institucijama u godinama

Kako je dosadašnja serverska i storage oprema u Data centru Ministarstva pravde i UIKS-a korišćena više godina, bilo je neophodno obnoviti opremu koja bi zadovoljila povećane potrebe korisnika, pri čemu je kupljeno: tri servera, tri mrežna switch-a koji su redundantni sa postojećim, jedan storage sistem kapaciteta 9,6 TB brzih diskova, kao i 77 mrežnih uređaja. Sa razvojem novih informacionih sistema (IS) koje opslužuje Ministarstvo pravde, pokazala se potreba za povećanjem kapaciteta u pogledu storage prostora, RAM memorije i procesorske snage cloud sistema, pa su u tom cilju nabavljena dva servera čija je konfiguracija duplo bolja od dosadašnje, kao i storage prostor sa kapacitetom oko 60 TB. Sa novom serverskom i storage opremom omogućava se dalji razvoj informacionog sistema, odnosno servisa koje Ministarstvo pravde planira u narednom periodu.

Trenutni kapacitet infrastrukture u data centru Vrhovnog suda je:

- 96 korova i 1,5Tb memorije u Flex šasiji koja se koristi za produkciju
- 80Gb kapaciteta u flash modulima u storage sistemu koji se koristi za produkciju

Na osnovu datih karakteristika nadograđene serverske i storage infrastrukture dostignut je traženi indikator učinka OC 3 za 2022.godinu, koji se odnosi na uvećanje kapaciteta storage sistema u data centru za 20%.

- Započeto je elektronsko skeniranje i pohranjivanje arhivske građe u Ministarstvu pravde, Državnom tužilaštvu i Upravi za izvršenje krivičnih sankcija predviđeno kroz aktivnost 3.1.8, od ukupnog iznosa 120.395 € koji je planiran ovom javnom nabavkom, potrošeno je 37.752 €, pri čemu je od oktobra do decembra digitalizovano 313.000 strana. Ugovor za ovu aktivnost je potpisan u oktobru 2022., pri čemu se projekat nastavlja u 2023. godini.
- Završen je projekat saniranja kritičnih komponenti energetskog sistema UIKS-a - nakon sprovedene

⁸ Nadogradnja postojećeg storage sistema u Data centru Vrhovnog suda, kupovina dodatnih skenera, kao i nadogradnja software-a u cilju digitalizacije arhivske gradje pravosudja-faza I

nabavke, izvođač radova je sanirao kritične elemente jake struje, kako bi se smanjio rizik od samozapaljenja i ugrožavanja rada energetske mreže i druge opreme, informaciono komunikacione opreme, pri čemu su izvedeni obimni radovi na poboljšanju energetske mreže u UIKS-u. Kritične energetske tačke su sanirane, elektroenergetske razvodne table koje nijesu ispunjavale savremene tehničke uslove su zamijenjene, kao i kablovski razvodi, zamijenjena je unutrašnja rasvjeta u upravnoj zgradi UIKS-a, spoljašnja rasvjeta oko zgrade i reflektori na bedemima Istražnog zatvora, čime je podignut nivo efikasnosti i bezbjednosti UIKS-a.

Tabela sa indikatorima učinka Operativnog cilja 4 sa dostignutim vrijednostima

Operativni cilj 4:	Unapredjenje informacione bezbjednosti u ISP-u prema međunarodnim i nacionalnim standardima, kojima se garantuje visok nivo zaštite osjetljivih podataka u okviru pravosuđa		
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Certifikovana tri organa pravosuđa u skladu sa standardom ISO 27001:2014	2021 Usvajanje Politike informacione bezbjednosti u sudstvu i tužilaštvu	2022 Imenovani ISMS menadžeri, sproveden interni i eksterni auditing u tri organa pravosuđa	2023 Certifikovana tri organa pravosuđa
Dostignute vrijednosti indikatora učinka	Nije urađena Politika informacione bezbjednosti u sudstvu i tužilaštvu; Glavni razlog jeste što nije pokrenuta realizacija aktivnosti nastavka implementacije standarda ISO 27001:2014 u sudovima i tužilaštvu	Nisu imenovani ISMS menadžeri, niti sproveden interni i eksterni auditing u tri organa pravosuđa Projekat implementacije standarda ISO 27001:2014 nije pokrenut ni u 2022., što se direktno negativno referencira na sprovođenje audita i imenovanje ISMS menadžera	

Kada je u pitanju Operativni cilj 4, od ukupno šest aktivnosti koje je trebalo realizovati, četiri su realizovane, jedna aktivnost je djelimično realizovana, dok je jedna aktivnost nerealizovana.

Kao poseban problem prepoznato je kašnjenje u implementaciji sredstava dobijenih IPA II projektom, od strane Delegacije EU u Podgorici, koje neposredno utiče na sprovođenje aktivnosti iz OC 4, a koje su podržane IPA II projektom.

Jedna od tih aktivnosti iz IPA II programa odnosi se na kontinuitet u implementaciji standarda bezbjednosti MEST ISO/IEC 27001 informacija u pravosudnim institucijama i usklađivanje politike bezbjednosti sa ovim standardom, nakon čega bi se pristupilo certifikaciji najmanje tri institucije u pravosuđu. Direktna posledica nerealizacije ove aktivnosti jeste neostvarivanje indikatora učinka OC4 za 2021. i 2022. god. zbog čega nisu usvojene Politike informacione bezbjednosti u sudstvu i tužilaštvu, kao ni sprovođenje internog i eksternog audita u tri organa pravosuđa sa imenovanjem ISMS menadžera u institucijama.

Delagacija EU je u cilju iznalaženja rješenja potpisala Ugovor sa UNOPS organizacijom, koja bi preuzela sprovođenje tenderskih procedura u 2023. godini.

U okviru OC 4 realizovano je više aktivnosti koje se odnose na UIKS, a koje utiču na povećanje nivoa informacione bezbjednosti i kontinuitet poslovanja:

- Izrada dodatne dokumentacije i redefinisane postojećih procedura koje proizilaze iz ISO 27001 standarda u UIKS-u
- Izrada Business Continuity plana UIKS-a
- Izrada plana odgovora na incidente u UIKS-u
- Kroz aktivnost 4.2.2⁹ je izvršena provjera stepena usklađenosti postojećeg sistema informacione bezbjednosti u UIKS-u.
- Aktivnosti 4.2.3¹⁰ i 4.2.4¹¹ su podrazumijevale proces prikupljanja dokaza i procjenu usaglašenosti sa zahtjevima standarda ISO/IEC 27001, na osnovu kojih je pripremljena procjena uspješnosti (GAP analiza) informacionog sistema UIKS-a, ali i uspješnost organizacije bezbjednosti i fizičko-tehničke zaštite, procjena svjesnosti zaposlenih i njihove obučenosti, kao i procjena administrativnih, tehničkih, pravnih i drugih mjera koje se primjenjuju u okviru postojećeg načina upravljanja informacionom bezbjednošću UIKS-a.

Takođe je realizovano važno softversko rješenje za potrebe sudova:

- Sistem za indentifikaciju eksternih i internih korisnika podsistema ISP-a za sudove, koja se baziraju na SSO i PKI infrastrukturi radi podizanja ukupne bezbjednosti korisničkih naloga, servisa, mrežnih uređaja i ostale

⁹ Izrada dodatne dokumentacije i redefinisane postojećih procedura koje proizilaze iz ISO 27001 standarda u UIKS-u

¹⁰ Izrada Business Continuity plana UIKS-a

¹¹ Izrada plana odgovora na incidente u UIKS-u

IT infrastrukture. Kupovina naprednih sertifikata je planirana u 2023. godini i sredstva su planirana budžetom Sekretarijata Sudskog savjeta.

- Aktivnost 4.2.6 Uspostavljanje i ažuriranje systemske dokumentacije svih ključnih komponenti ISP-a (tehnička dokumentacija svih podsistema, tehnička dokumentacija serverskih resursa, tehnička dokumentacija mrežno-komunikacione infrastrukture) je djelimično realizovana, dokumentacija izvedenog stanja je pripremljena za podsistem Ministarstva pravde, UIKS i Državno tužilaštvo, dok je izostala dokumentacija za podsistem ISP-a za sudove, koji nije završen.

Na osnovu stečenog uvida preporučeno je da se dopune i redefinišu postojeće procedure i pravila u svim segmentima poslovnih procesa UIKS-a. Za aktivnost 4.2.3 i 4.2.4 angažovani eksperti su uradili dokument koji se odnosi na kontinuitet poslovanja UIKS-a, kao i Proceduru za upravljanje bezbjednosnim incidentima.

Osnovna namjena je preduzimanje mjera i aktivnosti u svakodnevnom poslovanju UIKS-a, sa ciljem obezbjeđenja nastavka poslovanja informacionog sistema u slučaju nastanka bilo kakvih nepredviđenih situacija, odnosno oštećenja uređaja i opreme UIKS-a, ili u slučaju ugrožavanja života, bezbjednosti i zdravlja zaposlenih u UIKS-u.

Obezbjedenje ponovnog funkcionisanja vitalnih poslovnih procesa u određenom vremenskom periodu, ali i stavljanje istih pod punu kontrolu, ima za posledicu smanjenje potencijalnih gubitaka koji mogu nastati kao posledica prekida ukupnih ili pojedinih poslovnih procesa UIKS-a.

Svrha procedure za upravljanje bezbjednosnim incidentima je da u UIKS-u ublaži negativne posledice bezbjednosnih incidenata, obezbijedi brže reagovanje na njih i uspostavi normalno funkcionisanje operacija pogođenih incidentima. Procedura omogućava brzo dodjeljivanje incidenata odgovornim licima, čime je omogućeno profesionalno reagovanje na njih kao i praćenje i rješavanje datih incidentnih situacija. Ona se odnosi na sve zaposlene i opisuje kako se bezbjednosni incident prijavljuje, koje su aktivnosti u vezi sa njegovim upravljanjem, kako reagovati na bezbjednosni incident, kako se prikupljaju dokazi u slučaju bezbjednosnog incidenta i koje su njegove vrste, analizira se njegov uticaj na ukupno poslovanje i određuju se odgovornosti i ovlašćenja zaposlenih.

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

Operativni cilj 1:	Razvoj softverskih rješenja jedinstvenog informacionog sistema i jačanje IT kapaciteta u svim podsistemima pravosuđa									
Indikator učinka	Početna vrijednost				Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta				Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta	
Softverska rješenja ISP-a i BI sistem uspostavljeni u sva četiri podsistema pravosuđa	2021 Završen razvoj, kodiranje i implementacija podsistema Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava i podsistema UIKS-a. Završen razvoj podsistema sudstva				2022 Završena implementacija podsistema sudstva i BI sistema				2023 Podsistemi ISP-a u potpunosti funkcionalni i međusobno interoperabilni	
Aktivnosti	Indikator Rezultata / Informacija o rezultatima	Nadležne institucije	Datum početka	Status realizacije	Obrazloženje kašnjenja	Planirani rok završetka	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva / Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
1.1.1. Razvoj, testiranje i implementacija softverskog rješenja podsistema za sudstvo, sa obukom korisnika.	- Podsystem za sudstvo razvijen prema metodologiji, tehničkim standardima i funkcionalnoj specifikaciji - Obučeno 1200 stručnih	Ministarstvo pravde Sudski savjet	I kvartal 2021.	Nerealizovano	Realizacija ove aktivnosti se obavlja kroz UNDP projekat razvoja sudskog sistema, koji je u	IV kvartal 2022.	Novi rok će biti definisan u IKT strategiji i pravosuđa 2024-2027	1,076,931 € / 650.307 €	Vlada Kraljevine Norveške – Ministarstvo pravde IPA	Ukoliko dođe do raskida Ugovora između UNDP i izvođača, potrebno je u 2023. godini kroz Akcioni plan novog IKT dokumeta pravosuđa planirati sredstva za realizaciju

	kadrova za korišćenje softverskog rješenja podsistema za sudstvo				kašnjenj u. Ugovor između izvođača i UNDP je potpisan u maju 2019.g. sa rokom izvršenja od 2 godine. Izvođač nije ispoštovao rokove isporuke po fazama definisanim u Ugovoru .			200,000 € /0 €		projekta iz početka.
1.1.7. Nabavka i razvoj novog sistema kadrovske evidencije za sudove	Izvršena usluga nabavke razvoja Sistema, obavljena implementacij	Ministarstvo pravde Sudski savjet	IV kvartal 2021	Djelimično realizovano Krajem 2022. godine započeta faza razvoja sistema kadrovske	Aktivnost nije u potpunosti realizovana iz razloga što je zbog	IV kvartal 2022.	IV kvartal 2023	60,000 €/0 € Novac za realizaciju ove mjere je obezbijeden iz Budžeta SS	Budžet Ministarstva pravde Sekretarijat sudskog savjeta	Radna grupa za praćenje realizacije IKT Programa treba u cilju realizacije ove aktivnosti uložiti dodatne napore u

	a i obuka korisnika			evidencije za sudove	kašnjenja u proceduri javne nabavke Ugovor potpisan 24.10.2022. godine, a rok izvršenja je 15 mjeseci					saradnji sa SS, kako bi se aktivnost realizovala u IV kvartalu 2023.godine
1.1.12. Permanentna, standardizovana i adekvatna IKT edukacija	Sproveden dio potrebnih specijalističkih obuka za kadrove u okviru Direktorata i IKT odjeljenja pravosuđa, takođe završena javna nabavka i izbor akreditovanog testnog centra za ECDL Start obuke, za krajnje korisnike ISP-a	Ministarstvo pravde	I kvartal 2021.	Nerealizovano	Pošto se ova aktivnost finansira kroz IPA II program, Delegacija EU nije sprovela proceduru u javne nabavke usled nedostatka potrebnih stručnih kapaciteta	IV kvartal 2022.	IV kvartal 2023.	52,000 €/0 €	IPA	Potrebno je u saradnji sa Delegacijom EU ubrzati napore kako bi UNOPS počeo sa radom. Dodatno, Radna grupa treba ažurirati i pripremiti specifikacije u cilju pokretanja procedura javnih nabavki.

					a. Iz tog razloga obaviještani smo da je planiran indirektni menadžment za realizaciju IPA II sredstava, u saradnji sa UNOPS organizacijom 2023. godini					
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Operativni cilj 3:	Razvoj novih sistema i unapređenje postojeće IKT infrastrukture pravosuda, u cilju uspostavljanja efikasnog i digitalizovanog pravosudnog sistema		
Indikator učinka:	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta	Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta
Uvećanje kapaciteta storage sistema u	10%	20%	45%

data centru i DR lokaciji (u %)										
Prosječna starost računarske opreme u pravosuđu Crne Gore manja od pet godina.	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim insttucijama je 7 godina	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim insttucijama je 5,5 godina	Prosjek starosti računarske opreme u pravosudnim insttucijama je 4,5 godine							
Aktivnosti	Indikator Resultata / Informacija o rezultatima	Nadležne institucije	Datum početka	Status realizacije	Obrazloženje kašnjenja	Planirani rok završetka	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva / Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja aktivnosti iz AP
3.1.3. Nabavka računarske opreme za sve institucije pravosuđa - Održavanje i zamjena dotrajale opreme - faza II	Oprema nabavljena i instalirana kod krajnjih korisnika	Ministarstvo pravde Sudski savjet Tužilački savjet UIKS	I kvartal 2022	Realizovano Kupljena je računarska opreme za sve institucije pravosuđa (II faza) - 299 personalnih računara, 30 notebook-a, 24 lap topa, 20 multifunkcionalnih i 15 laserskih štampača.		IV kvartal 2022		233,000€ / 269,465 € Potrošena sredstva su veća od planiranih iz razloga što su za 2021. dobijena umanjena sredstva	Budžet Ministarstva pravde	

3.1.7. Proširenje i unapređenje postojećeg Data centra u Vrhovnom sudu	Izvršena nabavka i instalacija nove serverske i mrežno komunikacione opreme.	Ministarstvo pravde Sudski savjet	I kvartal 2022.	Realizovano		IV kvartal 2022. godine		700,000 €/250.403,21 €	Budžet Ministarstva pravde	
3.1.8. Nadogradnja postojećeg storage sistema u Data centru Vrhovnog suda, kupovina dodatnih skenera, kao i nadogradnja software-a u cilju digitalizacije arhivske gradje pravosudja-faza I	Izvršena nadogradnja postojećeg sistema u Data centru, kao i sprovedena tenderska procedura za nabavku usluge elektronskog skeniranja 1.000.000 stranica i popis 100 m arhivske gradje pravosudnih institucija	Ministarstvo pravde Sudski Savjet Tužilački savjet	I kvartal 2021.	Djelimično realizovano U 2022. godini izvršeno elektronsko skeniranje 364.584 strana u MP i 36 metara arhivske gradje popisano, tako da se projekat nastavlja u 2023.	Nadograđen je postojeći storage sistem u Data centru Vrhovnog suda kroz aktivnost 3.1.7. Projekat se nastavlja u 2023. godini, obzirom da je Ugovor potpisan 03.10.2022.	IV kvartal 2022. godine	IV kvartal 2023. Godine	500.000 €/37.752 €	Budžet Ministarstva pravde	Nakon završenog elektronskog skeniranja i pohranjivanja arhivske gradje u MP, potrebno je u 2023.godini nastaviti projekat u Državnom tužilaštvu i UIKS-u

3.1.10. Izrada analize stanja postojeće mrežne i serverske opreme Data centra UIKS-a	Izrađena analiza postojeće mrežne i serverske opreme, na osnovu koje je pripremljena tehnička specifikacija koja definiše širenje i rad svih sistema čija se operabilnost zasniva na IT opremi.	Ministarstvo pravde UIKS	I kvartal 2022. godine	Realizovano Angažovan IT ekspert koji je uradio dokument Analize stanja mrežno komunikacione i serverske opreme UIKS-a.		I kvartal 2022. Godine		1,000 € / 0 € Nijesu potrebna novčana sredstva	Budžet Ministarstva pravde	
3.1.11. Nabavka mrežnih uređaja i serverske opreme u cilju unapređenja Data centra UIKS-a	Izvršena nabavka i instalacija nove serverske i mrežno komunikacione opreme.	Ministarstvo pravde UIKS	I kvartal 2022.	Realizovano Nabavkom kupljen jedan server i 3 mrežna switc-a.		III kvartal 2022. godine		50,000 € / 49.995 €	Budžet Ministarstva pravde	
3.1.16. Adaptacija prostorija u UIKS za video konferencije- Izrada analize i tehničkih	- Izrađena analiza i tehnička specifikacija na osnovu koje je utvrđen broj neophodnih	Ministarstvo pravde UIKS	III kvartal 2021.	Nerealizovano	Realizacij u ove mjere nije bilo moguće završiti iz razloga što UIKS	II kvartal 2022. Godine	IV kvartal 2024. godine	500,00 € 1,000 € 50,000 € /	Budžet Ministarstva pravde	Potrebno je da predstavnici UIKS-a u Radnoj grupi, pripreme specifikaciju za izradu potrebnih građevinskih radova, kao i specifikaciju za

<p>specifikacija u cilju adaptacije potrebnih prostorija, neophodne opreme i građevinskih radova</p>	<p>prostorija u UIKS-u za video konferenciju, koje omogućavaju svjedočenja zatvorenika prilikom sudskih procesa ili sl.</p>				<p>nije imao slobodne prostorije. Nakon toga je određena prostorija, ali nije na vrijeme dostavljen a tehnička specifikacija od strane predstavnika UIKS-a, tako da se procedura javne nabavke nije mogla na vrijeme sprovesti.</p>					<p>informativno/komunikacione opremu u Istražnom zatvoru, gdje je planirana videokonferencijska soba za saslušanje osuđenih lica</p>
	<p>- Izvršena adaptacija prostorija I kupovina neophodne opreme, na osnovu čega je omogućeno sprovođenje udaljenih svjedočenja iz svih dijelova UIKS-a u cilju smanjivanja troškova i eliminisanja rizika od bjekstva zatvorenika prilikom</p>									

	transporta istih.									
3.1.17. Nabavka agregata, rezervnog napajanja i neprekidnog izvora energije UIKS-a: Izrada analize, tehničke specifikacije potrebnih jedinica rezervnih napajanja i izvođenje radova na postavljanju sistema	- Izrađena analiza i tehnička specifikacija za unapređenje postojećeg stanja rezervnog napajanja na nivou UIKS-a Urađen i realizovan projekat potrebnih agregata, UPS-ova i njihovih kapaciteta, sa vremenskom potrošnjom energenata potrebnih za rad agregata. - UIKS pokriven sa rezervnim napajanjem i neprekidnim	Ministarstvo pravde UIKS	I kvartal 2022. godine	Realizovano Nabavkom izvršena kupovina dva agregata veće snage, više UPS-ova, kao i više razvodnih tabli i ormana za potrebe energetskog stabilnog napajanja UIKS-a.		I kvartal 2022. Godine	IV kvartal 2022. godine	153,000 € / 133.045,55 €	Budžet Ministarstva pravde	

	izvorom energije									
--	------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Operativni cilj 4:		Unapredjenje informacione bezbjednosti u ISP-u prema međunarodnim i nacionalnim standardima, kojima se garantuje visok nivo zaštite osjetljivih podataka u okviru pravosuđa								
Indikator učinka:		Početna vrijednost			Ciljna vrijednost na polovini sprovođenja strateškog dokumenta			Ciljna vrijednost na kraju sprovođenja strateškog dokumenta		
Certifikovana tri organa pravosuđa u skladu sa standardom ISO 27001:2014		2021 Usvajanje Politike informacione bezbjednosti u sudstvu i tužilaštvu			2022 Imenovani ISMS menadžeri, sproveden interni i eksterni auditing u tri organa pravosuđa			2023 Certifikovana tri organa pravosuđa		
Aktivnosti	Indikator Rezultata / Informacija o rezultatima	Nadležne institucije	Datum početka	Status realizacije	Obrazloženje kašnjenja	Planirani rok završetka	Novi rok za realizaciju	Planirana sredstva / Utrošena sredstva	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja aktivnosti iz AP
4.1.1. Uvođenje standarda bezbjednosti MEST ISO/IEC 27001 informacija u pravosudnim institucijama i	Kontinuitet u implementaciji standarda MEST ISO/IEC 27001, sprovedene aktivnosti na certifikaciji	Ministarstvo pravde TS SS UIKS	I kvartal 2022.	Nerealizovano	Pošto se ova aktivnost finansira kroz IPA II program, Delegacija EU nije	IV kvartal 2022. godine	IV kvartal 2023.	100,000 € / 0€	IPA	Potrebno je u saradnji sa Delegacijom EU ubrzati napore kako bi UNOPS počeo sa radom.

usklađivanje politike bezbjednosti sa ovim standardom	pravosudnih institucija i IKT službi/odjeljenja u pravosuđu, shodno navedenom standardu				sprovela proceduru javne nabavke Usled nedostatka potrebnih kapaciteta. Iz tog razloga obaviješteni smo da je planiran indirektni menadžment za realizaciju IPA II sredstava, u saradnji sa UNOPS organizacijom u 2023. godini					Dodatno, Radna grupa treba ažurirati i pripremiti specifikacije za procedure javnih nabavki.
4.2.2. Izrada dodatne dokumentacije i redefinisane postojećih procedura koje proizilaze iz ISO 27001 standarda u UIKS-u	Kontinuitet u implementaciji standarda MEST ISO/IEC 27001, koji je započet 2018. godine i na čijoj daljoj implementaciji je potrebno raditi. Dopunjene i redefinisane postojeće procedure i pravila	Ministarstvo pravde UIKS	I kvartal 2022.	Realizovano Kontinuitet u implementaciji standarda ISO 27001 u okviru kojeg su redefinisane postojeće procedure, kao i urađeni interni pravilnici		IV kvartal 2022. godine	10,000 € / 10.000 € Aktivnost i 4.2.2, 4.2.3 i 4.2.4 su realizovane kroz jednu javnu nabavku čiji je	Budžet et Mini starst va prav de		

	u svim segmentima poslovnih procesa UIKS-a							budžet 19.656€		
4.2.3. Izrada Business Continuity plana UIKS-a	Angažovan ekspert koji će izraditi dokument koji se odnosi na Business continuity plan.	Ministarstvo pravde UIKS	III kvartal 2022.	Realizovano Urađen i usvojen BC plan UIKS-a		IV kvartal 2022. godine		5,000 € / 5.000 €	Budžet et Ministarstva pravde	
4.2.4. Izrada plana odgovora na incidente u UIKS-u	Angažovan ekspert koji će uraditi plan odgovora na incidente koji se mogu desiti na nivou Informaciono komunikacionih tehnologija UIKS-a	Ministarstvo pravde UIKS	III kvartal 2022.	Realizovano Urađen i usvojen Plan odgovora na incidente UIKS-a		IV kvartal 2022. godine		5,000 € / 5.000 €	Budžet et Ministarstva pravde	
4.2.5 Sistem autentifikacije eksternih i internih korisnika za IS sudova	Implementacija bolje indentifikacije eksternih i internih korisnika, koja će se bazirati na SSO i PKI infrastrukturi radi podizanja ukupne bezbjednosti korisničkih naloga, servisa, mrežnih	Ministarstvo pravde SS	III kvartal 2021.	Realizovano Izvršena nabavka rješenja, razvoj SSO sistema završen na osnovu dokumenta Poslovne analize.		IV kvartal 2022.		470,000 € / 284.186€	Budžet et Ministarstva pravde	

	uređaja i ostale infrastrukture. - Olakšanje rada korisnika i pristupa neophodnim servisima, kroz implementaciju SSO, uz istovremeno povećanje bezbjednosti cijelog sistema									
4.2.6 Uspostavljanje i ažuriranje sistemske dokumentacije svih ključnih komponenti ISP-a (tehnička dokumentacija svih podsistema, tehnička dokumentacija serverskih resursa, tehnička dokumentacija mrežno-komunikacione infrastrukture)	Sistemska dokumentacija ažurirana i dostupna svim nadležnim osobama u skladu sa odredbama „Politike informacione bezbjednosti informacionog Sistema pravosuđa”.	Ministarstvo pravde TS SS UIKS	I kvartal 2022.	Djelimično realizovano Započeta izrada sistemske dokumentacije ISP-a shodno dinamici razvoja njegovih podsistema	Rok za realizaciju ove aktivnosti je pomjeren iz tehničkih razloga, jer podsistemi ISP-a nisu funkcionalni i razvijeni.	IV kvartal 2022.	IV kvartal 2023.	Nisu potrebna dodatna sredstva	Budžet Ministarstva pravde	Potrebno je uraditi kompletnu sistemsku dokumentaciju svih podsistema ISP-a nakon završetka uspješne implementacije u 2023. godini.

IV. PREPORUKE ZA NAREDNU FAZU SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Implementacija Akcionog plana IKT programa u 2022. godini je bila otežana usled objektivnih okolnosti vezanih prije svega za probleme u aktivnosti razvoja podsistema ISP-a za sudove, prilikom čega je uloženo dosta radne energije predstavnika Ministarstva pravde, Sekretarijata sudskog savjeta i UNDP-a, kako bi se riješili problemi sa izabranim izvođačem. Takođe, budžet za veći dio aktivnosti u Akcionom planu za 2022. godinu planiran kroz IPA II program nije realizovan, jer procedura realizacije javnih nabavki od strane Delegacije EU nije sprovedena. Posledica je da aktivnosti nisu realizovane, a time ni definisani indikatori učinka za operativne ciljeve koji sadrže ove aktivnosti.

U zadnjoj godini sprovođenja IKT programa posebnu pažnju treba posvetiti svim do sada djelimično realizovanim i nerealizovanim aktivnostima, te intenzivirati rad na njima u cilju postizanja vidljivih rezultata u procesu digitalizacije pravosuđa u Crnoj Gori. U 2023. godini preporučuje se:

- Preduzimanje svih potrebnih aktivnosti i cilju rješavanja problema u kašnjenju projekta razvoja podsistema ISP-a za sudove, koji je započet 01. maja 2019. godine
- Ukoliko Ugovor između UNDP i izvođača projekta razvoja sudskog sistema bude raskinut, potrebno je planirati u novom strateškom dokumentu za IKT pravosuđa donatorska sredstva za ponovno pokretanje ovog važnog projekta, na koji se referencira više drugih aktivnosti
- U saradnji sa Delegacijom EU ubrzati proceduru koja će omogućiti UNOPS organizaciji da počne sa radom u cilju realizacije aktivnosti iz Akcionog plana koje su finansirane kroz IPA II
- Potrebno je uraditi evaluaciju strateškog dokumenta u 2023. godini koja treba biti sprovedena ex post od strane eksternih eksperata zbog složenosti i obuhvata, ali i zbog obezbjeđivanja većeg stepena objektivnosti. Time bi se obezbijedili nalazi evaluacije, koji će biti predstavljeni u završnom izvještaju, ali i u cilju obezbjeđivanja adekvatnih osnova za kreiranje potencijalno novog strateškog IKT dokumenta pravosuđa
- Potreban angažman eksperta ili pravnog lica sa višegodišnjim iskustvom u IKT segmentu pravosuđa uz poznavanje zakonskog okvira, koji će uz nalaz evaluacije programa razvoja IKT pravosuđa 2021-2023, kao i podršku radne grupe pravosuđa, uraditi novi strateški dokument koji adresira razvoj informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa u periodu 2024-2027. godine

- Uprava za izvršenje krivičnih sankcija treba da pripremi specifikacije u 2023. godini vezano za aktivnost 3.1.16 - Adaptacija prostorija u UIKS za video konferencije, kako bi se realizovala ova stavka iz 2021. god. Predhodno je potrebno odraditi :
 - Izradu projekta i neophodne tehničke specifikacije za građevinske radove
 - Specifikaciju informaciono/komunikacione opreme u istražnom zatvoru
- Nastaviti sa jačanjem i unapređivanjem stručnih i kadrovskih kapaciteta Direktorata za IKT pravosuđa i bezbjednost podataka, kao i svih IKT odjeljenja/sluzbi u pravosudnim institucijama